Lasiommata megera, quo vadis? Eerste ervaringen met meetnetten voor de Argusvlinder

Lasiommata megera (Linnaeus, 1758), de Argusvlinder

* Jurgen: 1 meetnet
  - "Kronenhoek", Meerdonk
* Sylvain: 2 meetnetten
  - "Oudlandpolders", Lampernisse
  - "Blankaart-Spaarbekken", Merkem-Woumen

Koningsdijk, Meerdonk

Door Jurgen Couckuyt

De **Argusvlinder** (*Lasiommata megera*) voer voor wetenschappers,

maar zoeken we het soms niet te ver ?

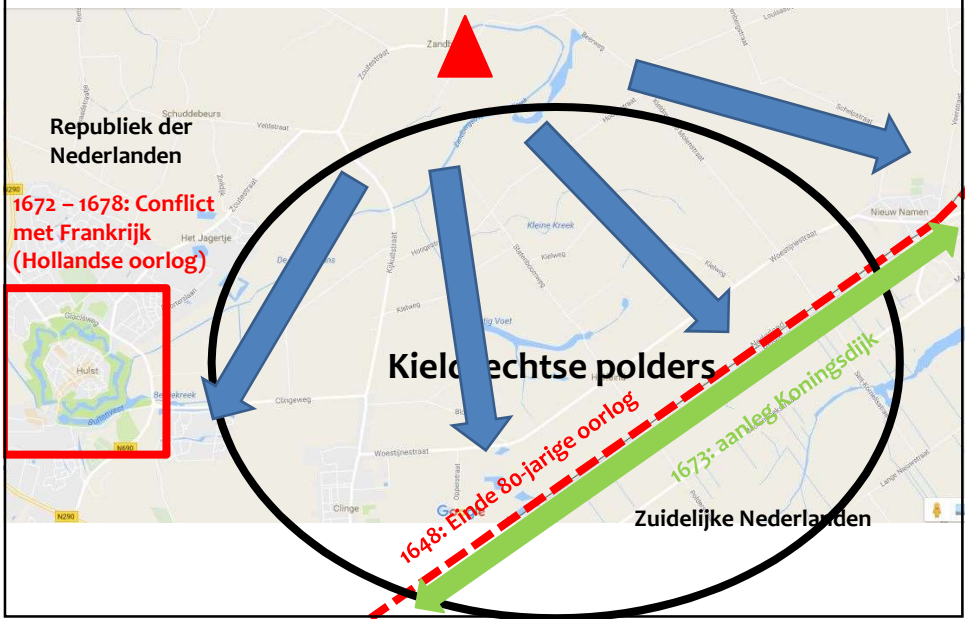
Op weg richting haven van Antwerpen LO, langs Meerdonk – Kieldrecht.

Berendrecht
Stabroek
Kapellen
Brasschaat
Ekeren
ANTWERPEN
Antwerpen Linkeroever
Schoten
Beveren
Zwijndrecht
St-Niklaas
Temse
Lokeren
Hamme
Bornem
Lint

1843
Spaanskwartier
Polde
Bloempot
© 2016 Google
© 2016 Europa Technologies

Situering 17de eeuw

Koningsdijk

Oostelijk deel van de dijk (maart 2010)

Met begrazingsblok

Westelijk deel van de dijk (maart 2010)

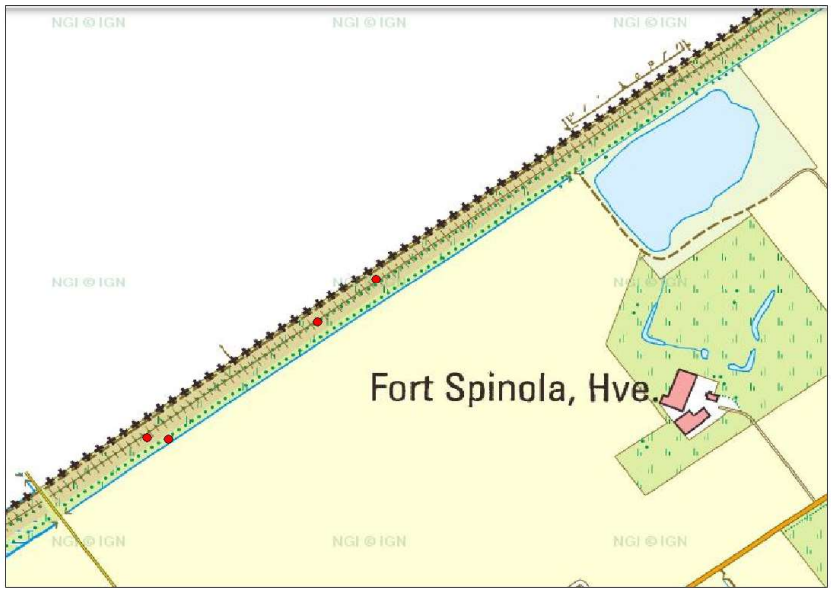
Zonder begrazingsblok !

2012

- 1 augustus 2012: Eerste bezoek i.f.v. Argusvlinder.
- Minstens **22 exemplaren** gevonden!

Lasiommata megera

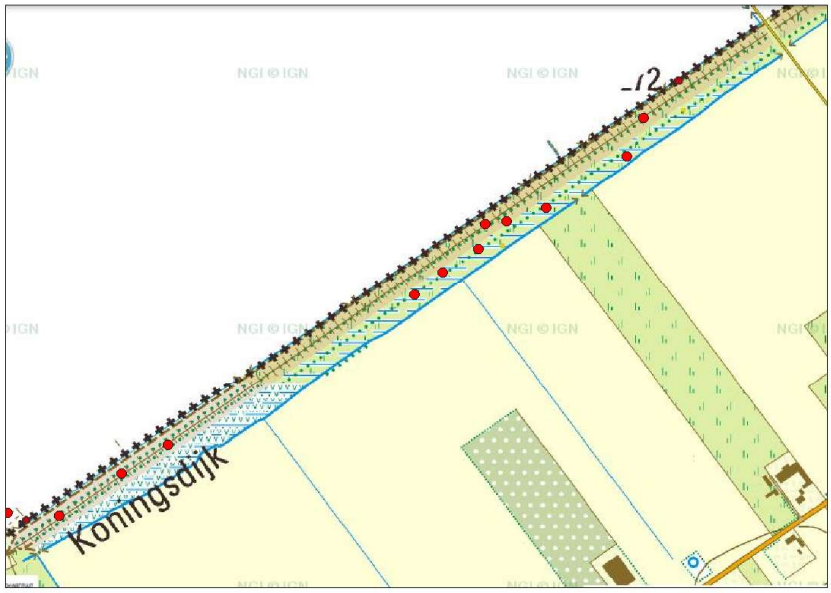

Oostelijk deel met begrazing

Lasiommata megera

Westelijk deel zonder begrazing

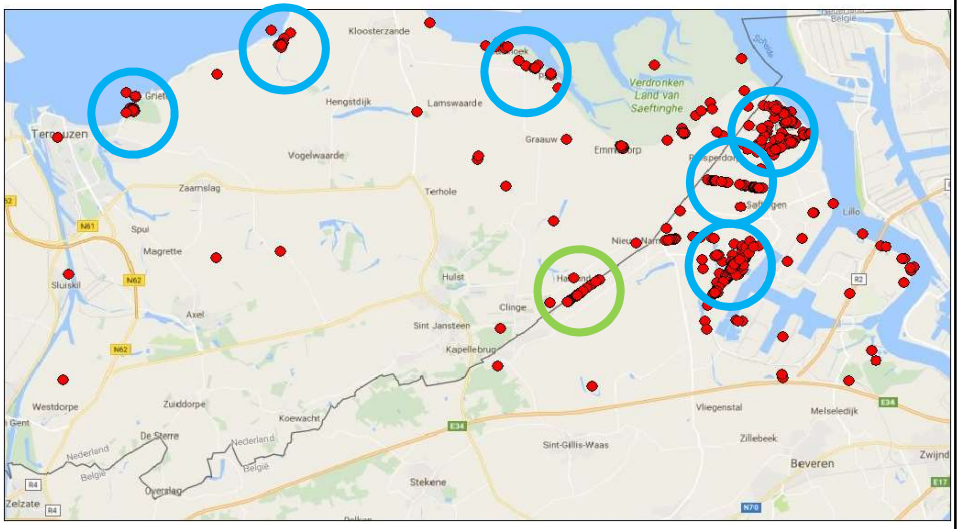
2012

- Onmiddellijk doorgegeven aan beschermingsproject (NP) Argusvlinder vanwege drastische inrichtingswerken door ‘Polder van het Waasland’ en ‘VLM’.
- Op 3 en 14 aug 2012 controle door Ilf Jacobs (NP).

Hoe situeert deze kern Argusvlinder zich in de omgeving ?

Lasiommata megera

2013

Plaatsbezoek
op 02/08/2013

Exact één jaar later
ter bevestiging van Argusvlinder.

2013

2013

2013

2013

2016

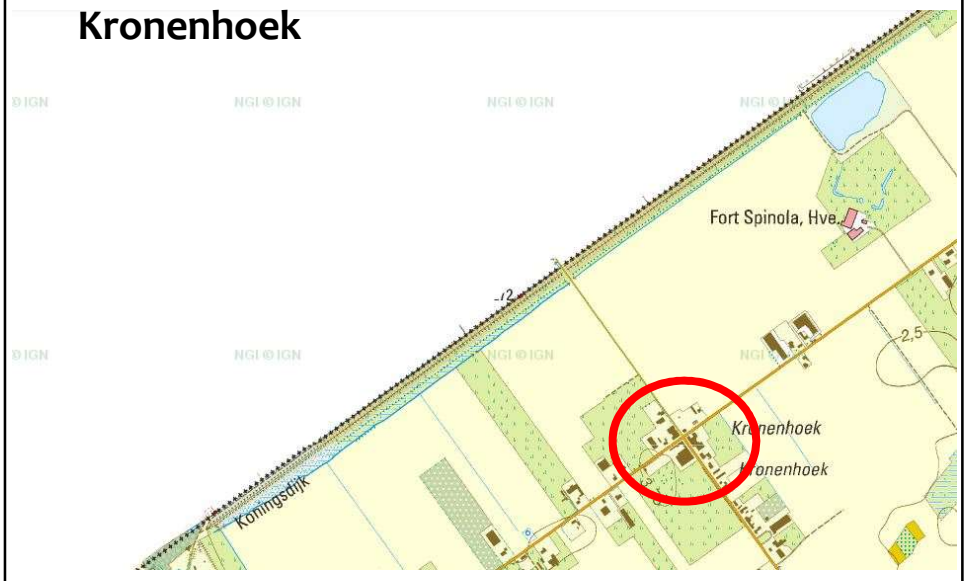
Meetnetten.be

NATUURPUNT I INSTITUUT NATUUR- EN BOSONDERZOEK I AGENTSCHAP NATUUR EN BOS

Situering monitoringszone

- Gemeente: Sint Gillis-Waas.
- Deelgemeente: Meerdonk.
- Toponiem meetnet: **Kronenhoek**.
- Het vermelde toponiem “Kronenhoek” slaat op een kleine nederzetting op het kruispunt van de wegen naar De Klinge-Kieldrecht en Meerdonk.

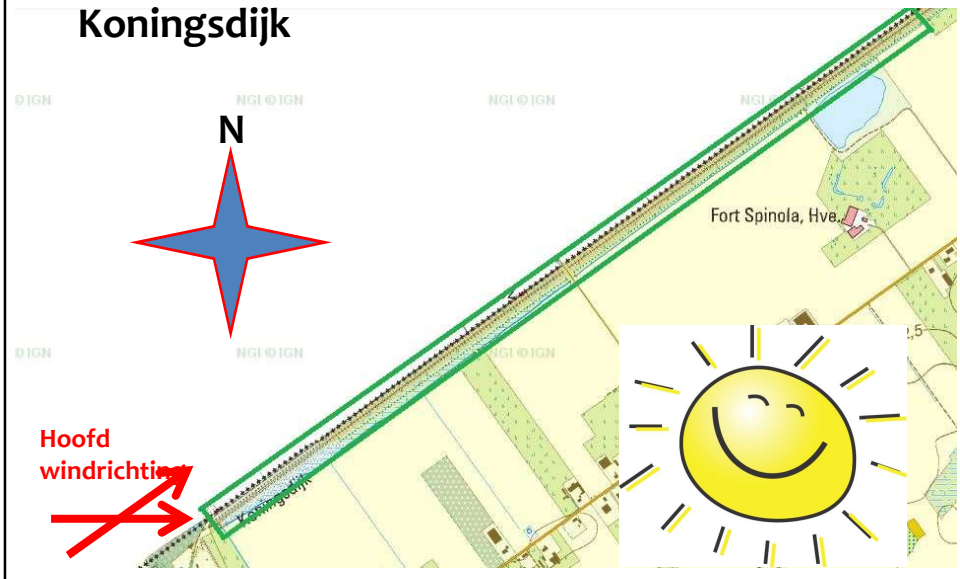
Kronenhoek

Koningsdijk

Koningsdijk

Monitoring.

biotoop

Enkele flora (vooral op het westelijk deel).

- Knopig doornzaad.
- Geel wastro.
- Blauw walstro.
- Kuifhyacint.
- Grote leeuwenklauw.
- Veldsla.
- Onderaardse klaver.
- Zandmuur.
- Jacobskruiskruid.
- En nog vele andere leuke soorten…

Aan welke voorwaarden voldoet een **geschikt biotoop** voor Argusvlinder ?

- Open zanderige/stenige plekjes voor opwarming.
- Vegetatie structuur. (begrazing/maaien/nulbeheer)
- Veel nectar. (3 vliegperioden!)
- Overjaars gras voor de rupsen. (zon/schaduw ?)
- Houten verticale structuren voor ei-afzet ?
- Speling zon/schaduw i.f.v. temperaturen.

3 mei 2016

3 mei 2016

6 juni 2016

6 juni 2016

6 juni 2016

6 juni 2016

18 sept 2016

18 sept 2016

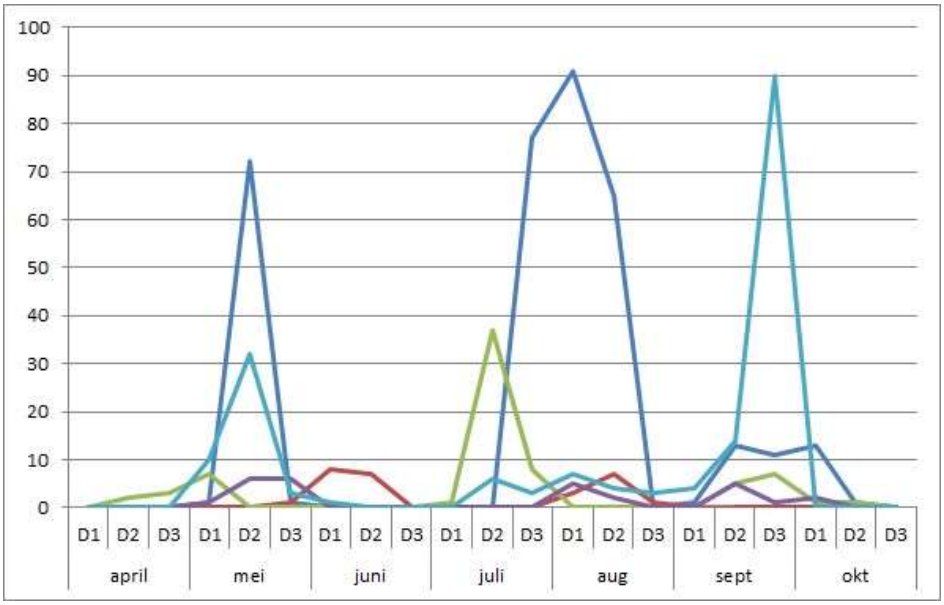

18 sept 2016

Wanneer zoeken naar Argusvlinder ?

Fenologie tabel Argusvlinder Antwerpen LO
(2012 tem 2016)

Plaatsbezoeken 2016.

- 03/05/2016
- 11/05/2016
- 19/05/2016
- 06/06/2016

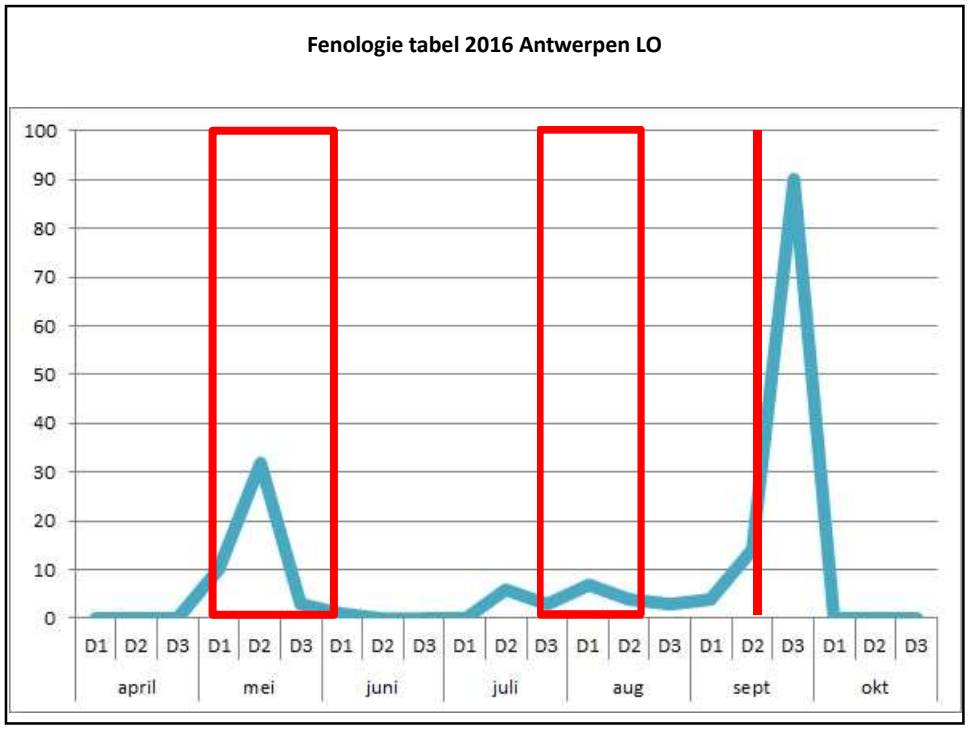
1ste generatie

- 24/07/2016
- 06/08/2016
- 17/08/2016

2de generatie

- 18/09/2016

3de generatie

Fenologie tabel 2016 Antwerpen LO
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
D1 D2 D3 D1 D2 D3 D1 D2 D3 D1 D2 D3 D1 D2 D3 D1 D2 D3 D1 D2 D3
april
mei
juni
juli
aug
sept
okt

Resultaat ?

0

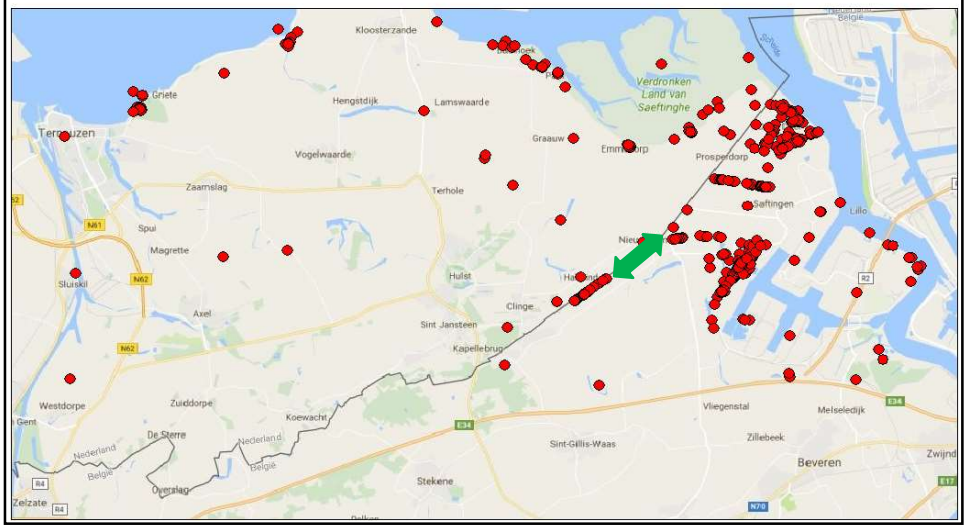
2014/2015

- Plaatselijke bezoeken door meerdere personen:
  - 11/08/2014
  - 13/05/2015
  - 14/05/2015
  - 22/05/2015
  - 09/06/2015
  - 11/06/2015
  - 31/07/2015

→ Geen exemplaren van Argusvlinder gevonden!

Corridors ?

Lasiommata megera

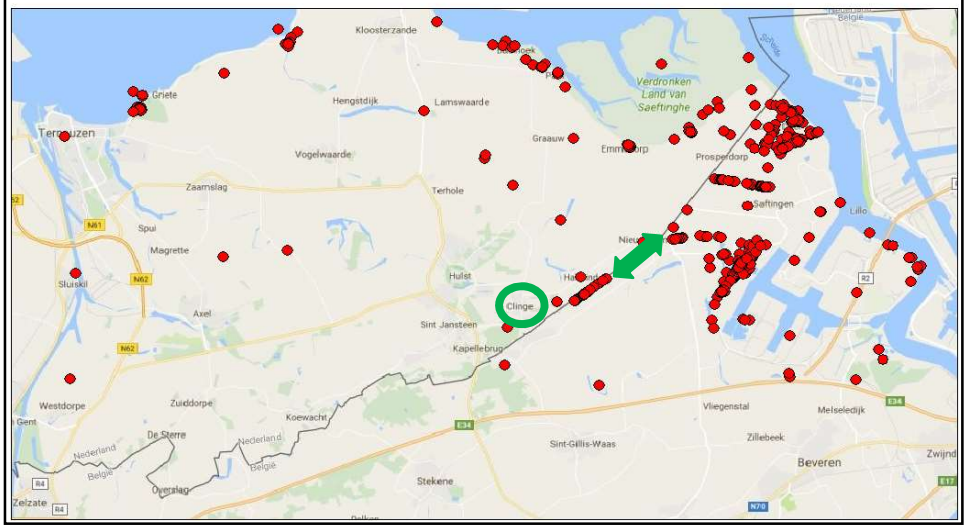

6 juni 2016

24 juli 2016

Corridors ?

Lasiommata megera

Moet de titel van deze presentatie niet eerder zijn:

Hoe geraak je een gezonde groep Argusvlinders snel kwijt?

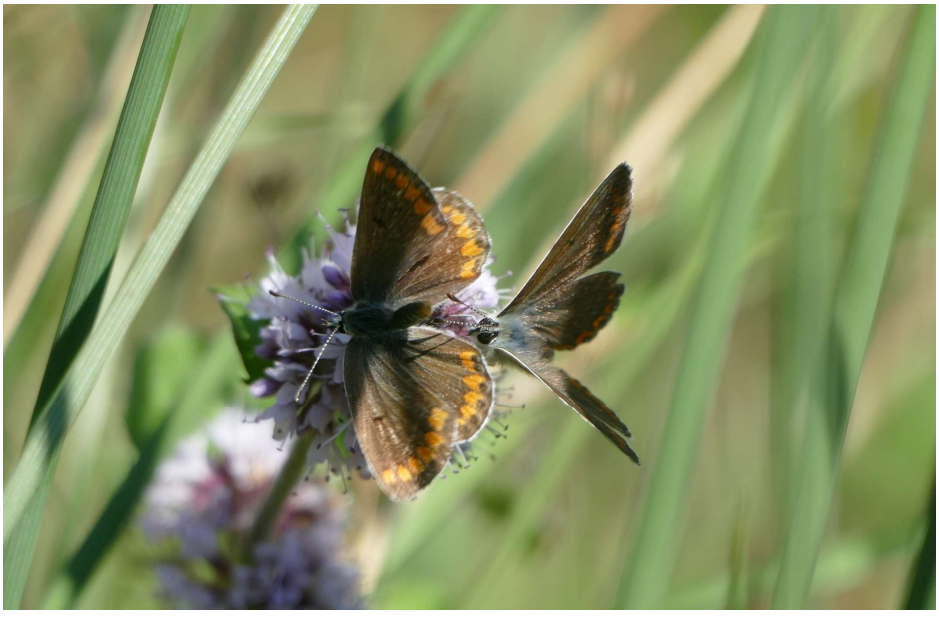
Vragen die ik mezelf stel?

- Is dit een restant van een grote populatie ?
- Is deze groep het gevolg van zwervers ?
- Beheer ? Afvragen of begrazing en tabula rasa beheer (bermen) oorzaak vinden bij verdwijnen argusvlinder ?
- Waarom in haven Antwerpen en niet in haven Gent ?
- Is klimaat opwarming een oorzaak (rupsen) of ligt het aan de mens (invloed op biotoop)?
- Waarom geraakt de Argusvlinder niet weer in dit biotoop ondanks de geringe afstand met een gezonde populatie → invloed toestand corridors ?

Besluit

- De verdwijning van deze kern Argusvlinders is puur te wijten aan ingrepen van het beleid en landbouw.
- Na 3 jaar aangepast beheer en overeenkomst met de plaatselijke landbouwer is nog geen enkel exemplaar tot daar geraakt.
- Men kan niet naast het feit kijken dat deze oorzaken ook op grotere schaal invloed zullen gehad hebben bij het verdwijnen van deze soort in het Vlaamse landschap → biotoopverlies !

Ook positief nieuws!

1	Groot dikkopje - *Ochlodes sylvanus*	2	2
2	Zwartsprietdikkopje - *Thymelicus lineola*	3	3
3	Oranjetipje - *Anthocharis cardamines*	1	1
4	Groot koolwitje - *Pieris brassicae*	2	2
5	Klein koolwitje - *Pieris rapae*	37	51
6	Klein geaderd witje - *Pieris napi*	77	109
7	Oranje luzernevlinder - *Colias croceus*	2	2
8	Citroenvlinder - *Gonepteryx rhamni*	3	3
9	Kleine vuurvlinder - *Lycaena phlaeas*	11	13
10	Boomblauwtje - *Celastrina argiolus*	2	2
11	Bruin blauwtje - *Aricia agestis*	176	257
12	Icarusblauwtje - *Polyommatus icarus*	9	13
13	Atalanta - *Vanessa atalanta*	25	25
14	Distelvlinder - *Vanessa cardui*	11	13
15	Dagpauwoog - *Aglais io*	21	21
16	Kleine vos - *Aglais urticae*	3	3
17	Gehakkelde aurelia - *Polygonia c-album*	1	1
18	Landkaartje - *Araschnia levana*	2	2
19	Bont zandoogje - *Pararge aegeria*	44	58
20	Argusvlinder - *Lasiommata megera*	22	29
21	Hooibeestje - *Coenonympha pamphilus*	11	13
22	Oranje zandoogje - *Pyronia tithonus*	90	179
23	Bruin zandoogje - *Maniola jurtina*	108	188

Bron: waarnemingen.be

Bruin blauwtje

- 01 aug 2012: 31 exemplaren.
- 13 mei 2015: 37 exemplaren.
- 11 mei 2016: **53** exemplaren.
- 06 aug 2016: 25 exemplaren.
- 17 aug 2016: 40 exemplaren.

1	Groot dikkopje - *Ochlodes sylvanus*	2	2
2	Zwartsprietdikkopje - *Thymelicus lineola*	3	3
3	Oranjetipje - *Anthocharis cardamines*	1	1
4	Groot koolwitje - *Pieris brassicae*	2	2
5	Klein koolwitje - *Pieris rapae*	37	51
6	Klein geaderd witje - *Pieris napi*	77	109
7	Oranje luzernevlinder - *Colias croceus*	2	2
8	Citroenvlinder - *Gonepteryx rhamni*	3	3
9	Kleine vuurvlinder - *Lycaena phlaeas*	11	13
10	Boomblauwtje - *Celastrina argiolus*	2	2
11	Bruin blauwtje - *Aricia agestis*	176	257
12	Icarusblauwtje - *Polyommatus icarus*	9	13
13	Atalanta - *Vanessa atalanta*	25	25
14	Distelvlinder - *Vanessa cardui*	11	13
15	Dagpauwoog - *Aglais io*	21	21
16	Kleine vos - *Aglais urticae*	3	3
17	Gehakkelde aurelia - *Polygonia c-album*	1	1
18	Landkaartje - *Araschnia levana*	2	2
19	Bont zandoogje - *Pararge aegeria*	44	58
20	Argusvlinder - *Lasiommata megera*	22	29
21	Hooibeestje - *Coenonympha pamphilus*	11	13
22	Oranje zandoogje - *Pyronia tithonus*	90	179
23	Bruin zandoogje - *Maniola jurtina*	108	188

Bron: waarnemingen.be

1	Groot dikkopje - *Ochlodes sylvanus*	2	2
2	Zwartsprietdikkopje - *Thymelicus lineola*	3	3
3	Oranjetipje - *Anthocharis cardamines*	1	1
4	Groot koolwitje - *Pieris brassicae*	2	2
5	Klein koolwitje - *Pieris rapae*	37	51
6	Klein geaderd witje - *Pieris napi*	77	109
7	Oranje luzernevlinder - *Colias croceus*	2	2
8	Citroenvlinder - *Gonepteryx rhamni*	3	3
9	Kleine vuurvlinder - *Lycaena phlaeas*	11	13
10	Boomblauwtje - *Celastrina argiolus*	2	2
11	Bruin blauwtje - *Aricia agestis*	176	257
12	Icarusblauwtje - *Polyommatus icarus*	9	13
13	Atalanta - *Vanessa atalanta*	25	25
14	Distelvlinder - *Vanessa cardui*	11	13
15	Dagpauwoog - *Aglais io*	21	21
16	Kleine vos - *Aglais urticae*	3	3
17	Gehakkelde aurelia - *Polygonia c-album*	1	1
18	Landkaartje - *Araschnia levana*	2	2
19	Bont zandoogje - *Pararge aegeria*	44	58
20	Argusvlinder - *Lasiommata megera*	22	29
21	Hooibeestje - *Coenonympha pamphilus*	11	13
22	Oranje zandoogje - *Pyronia tithonus*	90	179
23	Bruin zandoogje - *Maniola jurtina*	108	188

Bron: waarnemingen.be

1	Groot dikkopje - *Ochlodes sylvanus*	2	2
2	Zwartsprietdikkopje - *Thymelicus lineola*	3	3
3	Oranjetipje - *Anthocharis cardamines*	1	1
4	Groot koolwitje - *Pieris brassicae*	2	2
5	Klein koolwitje - *Pieris rapae*	37	51
6	Klein geaderd witje - *Pieris napi*	77	109
7	Oranje luzernevlinder - *Colias croceus*	2	2
8	Citroenvlinder - *Gonepteryx rhamni*	3	3
9	Kleine vuurvlinder - *Lycaena phlaeas*	11	13
10	Boomblauwtje - *Celastrina argiolus*	2	2
11	Bruin blauwtje - *Aricia agestis*	176	257
12	Icarusblauwtje - *Polyommatus icarus*	9	13
13	Atalanta - *Vanessa atalanta*	25	25
14	Distelvlinder - *Vanessa cardui*	11	13
15	Dagpauwoog - *Aglais io*	21	21
16	Kleine vos - *Aglais urticae*	3	3
17	Gehakkelde aurelia - *Polygonia c-album*	1	1
18	Landkaartje - *Araschnia levana*	2	2
19	Bont zandoogje - *Pararge aegeria*	44	58
20	Argusvlinder - *Lasiommata megera*	22	29
21	Hooibeestje - *Coenonympha pamphilus*	11	13
22	Oranje zandoogje - *Pyronia tithonus*	90	179
23	Bruin zandoogje - *Maniola jurtina*	108	188

Bron: waarnemingen.be

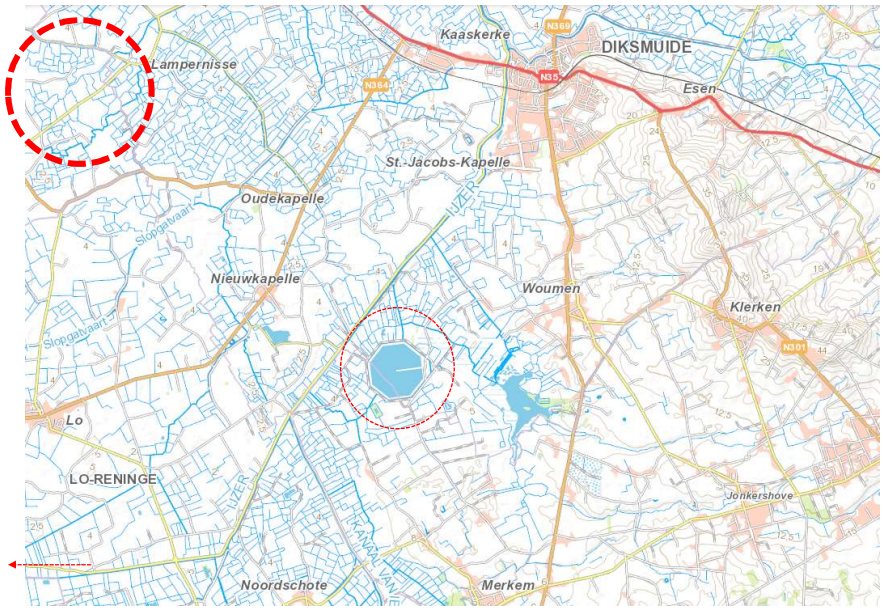
Dankwoord.

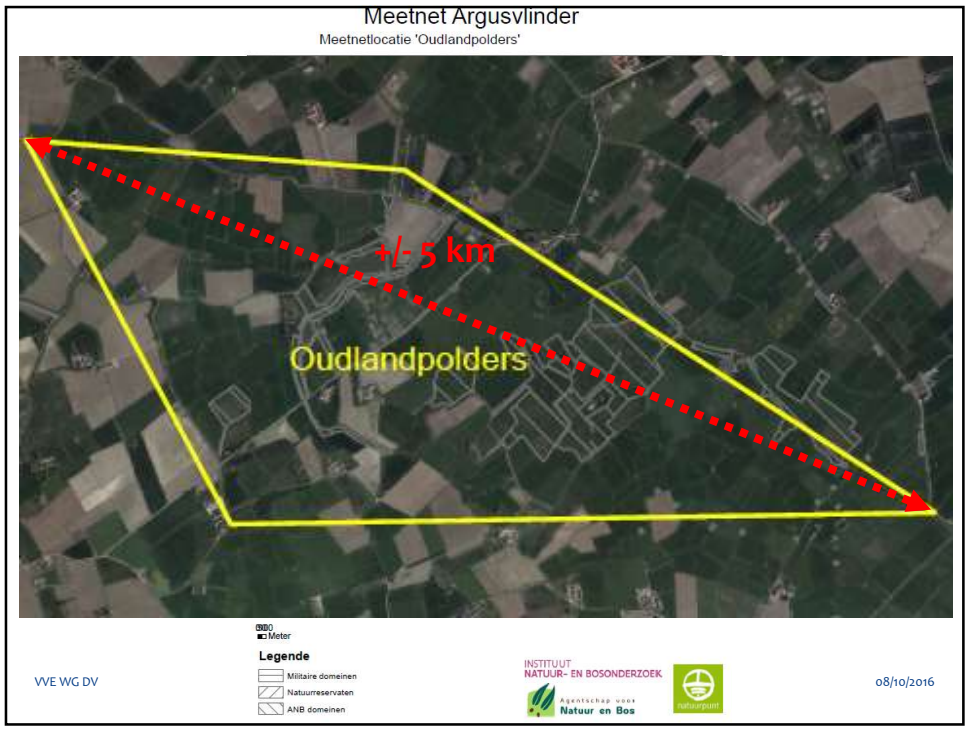
- Sylvain Cuvelier voor de kaartjes.
- NP studie voor aanleveren data Antwerpen L.O.
- waarneming.nl voor aanleveren data van Zeeuws-Vlaanderen.

Dank u voor de aandacht.

Oudlandpolders, Lampernisse Blankaart-spaarbekken, Merkem

Door Sylvain Cuvelier

Lasiommata megera, quo vadis? Eerste ervaringen met meetnetten voor de Argusvlinder

Lente 2016 - Lampernisse

01.v.2016	verkenning
05.v.2016	meetnet d1
21.v.2016	meetnet d2
28.v.2016	meetnet d3

Lampernisse, 1.v.2016 en 5.v.2016
Op verkenning/te vroeg

Lampernisse, 1.v.2016 en 5.v.2016
Op verkenning/te vroeg

Lampernisse, 21.v.2016

Lampernisse, 21.v.2016

Lasiommata megera, quo vadis? Eerste ervaringen met meetnetten voor de Argusvlinder

Lente 2016 - Lampernisse

01.v.2016	0 observatie
05.v.2016	0 observatie
21.v.2016	10 *L. megera*
28.v.2016	8 *L. megera*

Lasiommata megera, quo vadis? Eerste ervaringen met meetnetten voor de Argusvlinder

Zomer 2016 - Lampernisse

24.vii.2016	meetnet d1
31.vii.2016	meetnet d2
08.viii.2016	meetnet d3

Lampernisse, 24.vii.2016

Lampernisse, 24.vii.2016

Lampernisse, 24.vii.2016

Lampernisse, 31.vii.2016

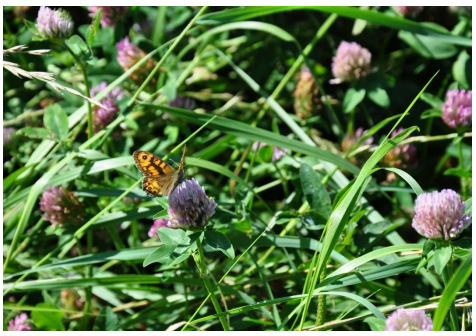
Lampernisse, 06.viii.2016

Lampernisse, 06.viii.2016

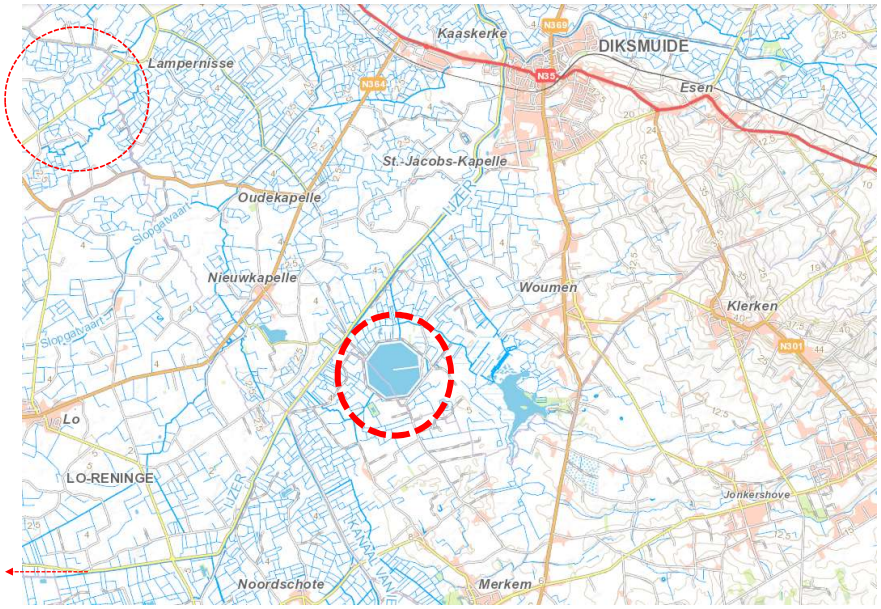

Lasiommata megera, quo vadis? Eerste ervaringen met meetnetten voor de Argusvlinder

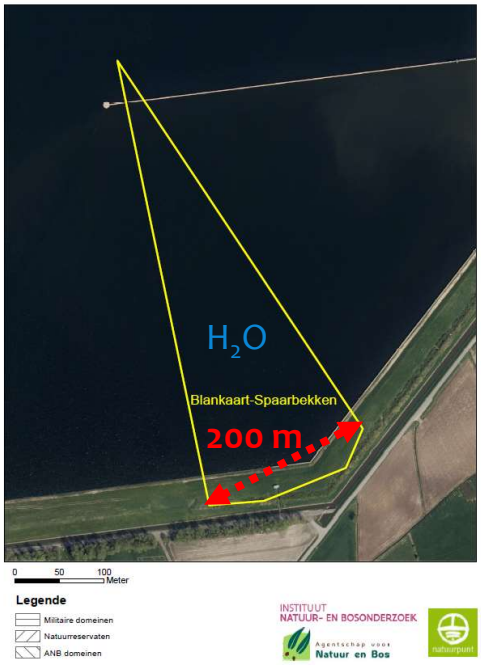
Zomer 2016 - Lampernisse

24.vii.2016	6 *L. megera*
31.vii.2016	13 *L. megera*
08.viii.2016	9 *L. megera*

Meetnet Argusvlinder

Meetnetlocatie 'Blankaart-Spaarbekken'

INSTITUUT NATUUR- EN BOSONDERZOEK

Agentschap voor Natuur en Bos

natuurpunt

Lasiommata megera, quo vadis? Eerste ervaringen met meetnetten voor de Argusvlinder

Lente 2016 - Spaarbekken

05.v.2016	meetnet d1
08.v.2016	meetnet d2
21.v.2016	meetnet d3

Waterspaarbekken, 08.v.2016

Waterspaarbekken, 21.v.2016

Lasiommata megera, quo vadis? Eerste ervaringen met meetnetten voor de Argusvlinder

Lente 2016 - Waterspaarbekken

05.v.2016	0 observatie
08.v.2016	3 *L. megera*
21.v.2016	9 *L. megera*

Lasiommata megera, quo vadis? Eerste ervaringen met meetnetten voor de Argusvlinder

Zomer 2016 - Waterspaarbekken

24.vii.2016	meetnet d1
31.vii.2016	meetnet d2
6.viii.2016	meetnet d3

Waterspaarbekken, 24.vii.2016

Waterspaarbekken, 31.vii.2016

Waterspaarbekken, 06.viii.2016

Waterspaarbekken, 06.viii.2016

Lasiommata megera, quo vadis? Eerste ervaringen met meetnetten voor de Argusvlinder

Zomer 2016 - Waterspaarbekken

24.vii.2016	2 *L. megera*
31.vii.2016	7 *L. megera*
6.viii.2016	9 *L. megera*

L. megera, quo vadis? Eerste besluiten

1. Twee geschikte gebieden voor *L. megera*
2. Maaibeheer zeer intensief, tabula rasa, amper afvoer in één gebied, bijna niet gefaseerd en landschappelijk lelijk.
3. Door grote oppervlakte vindt *L. megera* actueel in die moeilijke momenten een minimale "vergeten" plaats met geschikt nectar, opwarmingsplaatsen en nog wat variatie in grassen en structuur voor andere stadia.
4. Door meer variatie in tijd en ruimte van het beheer kan *L. megera* er een steviger bolwerk hebben.

Andere soorten Vergelijking

Lampernisse

- 47 *L. megera*
- 0 *L. phlaeas*
- 4 *A. agestis*
- 75 *C. pamhilus*
- 9 *P. icarus*
- 43 *T. lineola*
- 528 dagvlinders/18 soorten

Waterspaarbekken

- 30 *L. megera*
- 2 *L. phlaeas*
- 6 *A. agestis*
- 29 *C. pamphilus*
- 2 *P. icarus*
- 0 *T. lineola*
- 336 dagvlinders/19 soorten

Meetnet *L. megera*, quo vadis?

1. 3 x in korte vliegperiode tijdens de lente, met slecht weer, is lastig.
2. 2 simultane meetnetten is zeer werkintensief.
3. Bij gebrek aan voorkennis van het gebied, is minstens één extra verkenningsbezoek zeker nodig.
4. Voor territoriale vlinders met lage dichtheden lijkt een telling op een vaste route interessanter dan transecten. Transecttelling is “no fun”. Quid MRR?
5. Het is mogelijk voor deze soort met lage aantallen in het gebied om de volledige dagvlinderfauna mee te inventariseren.